

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА КРИМІНАЛІСТИКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Львівського національного університету
імені Івана Франка
проф. Гладисhevський Р.Є.

«_____» _____ 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ**

галузь знань **08 «Право»**
спеціальність **081 «Право»**
Сертифікаційна програма «CRIMNUM»
юридичний факультет

Львів – 2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Кримінальний процес європейських держав» для студентів за галуззю знань 08 «Право», спеціальністю 081 «Право» у межах сертифікаційної програми «CRIMHUM», 2020 р.

Розробники:

Нор Василь Тимофійович – завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики, доктор юридичних наук, професор

Маланюк Андрій Григорович – доцент кафедри кримінального процесу та процесу, кандидат юридичних наук

Слюсарчук Христина Ростиславівна – асистент кафедри кримінального процесу та криміналістики, кандидат юридичних наук

*Робоча програма затверджена на засіданні кафедри кримінального процесу і криміналістики юридичного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол № ____ від « ____ » _____ 2020 р.)*

Завідувач кафедри

кримінального процесу та криміналістики _____ проф. В.Т. Нор

« ____ » _____ 2020 р.

Схвалено Вченою радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право» у межах сертифікаційної програми «CRIMHUM»)

Протокол № ____ від « ____ » _____ 2020 р.

« ____ » _____ 2020 р. Голова _____ проф. В.М. Бурдін

© Нор В.Т., 2020 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 «Право»	денна форма навчання
Модулів – 1	Спеціальність 081 «Правознавство»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр
		2-й
Тижневих годин: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6	Сертифікаційна програма «CRIMNUM»	Лекції
		16 год.
		Практичні
		16 год.
		Самостійна робота
		58 год.
		Вид контролю: залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 1:1,8.

Мова навчання: українська.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

2.1. Мета спецкурсу полягає у засвоєнні студентами кримінального процесуального законодавства європейських країн.

2.2 Завдання:

- ознайомлення із базовими положеннями кримінально-процесуальної доктрини європейських країн;

- надати уявлення про основи здійснення співробітництва у кримінальних провадженнях між державами-членами ЄС та між державами-членами ЄС та третіми державами.

В результаті вивчення спецкурсу студенти-юристи повинні **знати:**

- норми та принципи галузей права та законодавства окремих правових систем і традицій;

- джерела права європейських країн із врахуванням їх юридичної сили та ієрархії, вирішення проблеми конкуренції норм законодавства із тлумаченням та застосуванням законів та інших нормативно-правових актів

та **вміти:**

- використовувати отримані знання у конкретних практичних ситуацій здійснення співробітництва у кримінальному провадженні;

- аналізувати кримінальне процесуальне законодавство європейських країн та відповідне законодавство ЄС;

- формувати навички складання процесуальних документів;
- узагальнювати практику здійснення кримінального провадження європейськими країнами.

Критерії оцінювання

Оцінювання усних виступів студентів на практичних заняттях здійснюється за такою системою:

50 балів (оцінку відмінно) отримує студент, який глибоко засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми, пов'язує отримані знання із знаннями із попередньо засвоєних тем, опрацював додаткову літературу і знає спірні питання з відповідної теми та альтернативні теоретичні підходи до їх вирішення, опрацював приклади тлумачення та застосування на практиці як вищими, так і місцевими судами кримінально-правових приписів, що вивчаються, а також демонструє розуміння та вміння застосувати отримані теоретичні знання як до типових практичних казусів, так і до нетипових ситуацій, що вимагають творчого підходу до застосування набутих знань.

45 балів (оцінка дуже добре) виставляється студенту, який володіє знаннями та розумінням, описаними вище, однак який у ході застосування набутих знань до складних чи атипових практичних казусів потребує допомоги викладача. Однак, коли останній, навівши навідні запитання, скеровує студента, він спроможний розв'язати самостійно поставлене завдання до кінця.

40 балів (оцінка добре) виставляється за системне засвоєння усіх теоретичних питань з теми, що виноситься на відповідне практичне заняття, на базовому рівні, а також розуміння змісту всіх ознак відповідних понять і оволодіння базовим вмінням їх застосовувати до типових практичних ситуацій.

31 бал (оцінку задовільно) отримує студент, який засвоїв усі теоретичні питання з відповідної теми, однак лише на базовому рівні і без розуміння змісту усіх ознак відповідних понять (лише рівень «знання»).

26 балів (оцінка достатньо) виставляється студенту, який загалом готувався до заняття, однак під час опитування показав лише знання визначень основних кримінально-правових понять з відповідної теми, однак не зміг виокремити їх ознаки та показати розуміння цих понять.

0 балів (оцінку незадовільно) отримує студент, який не готовий до заняття, тобто не виконав усіх винесених на відповідне практичне заняття письмових та усних завдань і задач чи який у ході усної відповіді не продемонстрував знання базових понять з відповідної теми.

Оцінювання відповідей на заліку:

Кожне питання, яке виноситься на іспит, оцінюється самостійно в межах балу, що дорівнює 50-ти балам, поділеним на кількість питань у білеті (наприклад, якщо питань у білеті 3, то кожне з них оцінюється балами до 17 балів). Відповідно оцінка за залік в межах 50-ти балів є сумою балів, виставлених викладачем за кожне із питань з білету.

Кожне питання оцінюється за такою схемою:

Максимальний бал за питання отримує студент, який має глибокі знання відповідних кримінально-правових понять, розуміння їх ознак та базові навички із їх застосування, а також демонструє знання обов'язкових та рекомендаційних роз'яснень вищими судовими інстанціями відповідних законодавчих приписів, може наводити приклади із практики застосування місцевими судами таких приписів чи альтернативні теоретичні підходи до розуміння та застосування таких приписів, а також в ході відповіді не допускає помилок, формулює думку грамотно, логічно.

Дві третини максимального балу за питання отримує студент, який окрім знання змісту та обсягу відповідних понять, показує розуміння змісту всіх ознак цих понять та базові навички із їх застосування до типових казусів (наприклад, шляхом наведення прикладів чи оцінки тих задач, які формулює екзаменатор в ході виступу студента).

Половину балів за питання виставляється студенту, який має знання визначень змісту та обсягу відповідного поняття, може виокремити його ознаки та характеризувати на базовому рівні окремі з них.

Третину максимального балу за питання отримує студент, який продемонстрував лише знання визначення відповідного поняття (понять), по якому сформульоване запитання, однак не зміг виокремити його ознаки та показати розуміння цього поняття.

Якщо сума отриманих балів за кожне питання іспиту разом із сумою поточної успішності становить 51 бал і більше, то студент вважається таким, який склав залік і отримує відповідну оцінку.

Якщо по двох третинах питань з білету студент не набирає навіть третини максимального балу за кожне із таких питань, то він отримує негативну оцінку за залік.

Якщо студент по двох третинах питань з білету набирає мінімум третину максимального балу за кожне із питань, однак в сумі з поточною успішністю не набирає мінімальний (51) бал, то викладач може задати такому студенту додаткові запитання поза питаннями білету, однак в межах тих питань, що виносилися на залік, і після цього прийняти остаточне рішення, чи студент володіє необхідними мінімальними знаннями для отримання мінімальної позитивної оцінки з навчальної дисципліни, чи ні.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Кримінальний процес Федеративної Республіки Німеччина

Загальні питання здійснення кримінального провадження
Досудове провадження
Судове провадження
Оскарження судових рішень

Тема 2. Кримінальний процес Французької республіки

Загальні питання здійснення кримінального провадження
Досудове провадження
Судове провадження
Оскарження судових рішень

Тема 3. Кримінальний процес Англії та Уельсу

Загальні питання здійснення кримінального провадження
Досудове провадження
Судове провадження
Оскарження судових рішень

Тема 4. Кримінальний процес Швейцарської Конфедерації

Загальні питання здійснення кримінального провадження
Досудове провадження
Судове провадження
Оскарження судових рішень

Тема 5. Кримінальний процес Республіки Білорусь

Загальні питання здійснення кримінального провадження
Досудове провадження
Судове провадження
Оскарження судових рішень

Тема 6. Співробітництво у кримінальних провадженнях між державами-членами ЄС та між державами-членами ЄС та третіми державами

Загальна характеристика здійснення співробітництва у кримінальних провадженнях

Органи здійснення співробітництва у кримінальних провадженнях між державами-членами ЄС

Механізми здійснення співробітництва у кримінальних провадженнях між державами-членами ЄС

Співробітництво у кримінальних провадженнях між державами-членами ЄС та третіми державами

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
Л		П	лаб	інд	Ср	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Кримінальний процес Федеративної Республіки Німеччина	15	2	2	-	-	11
Тема 2. Кримінальний процес Французької республіки	15	2	2	-	-	11
Тема 3. Кримінальний процес Англії та Уельсу	17	4	4	-	-	9
Тема 4. Кримінальний процес Швейцарської Конфедерації	13	2	2	-	-	9
Тема 5. Кримінальний процес Республіки Білорусь	13	2	2	-	-	9
Тема 6. Співробітництво у кримінальних провадженнях між державами-членами ЄС та між державами-членами ЄС та третіми державами	17	4	4	-	-	9
Усього годин	90	16	16			58

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (Денне)
1	Тема 1. Кримінальний процес Федеративної Республіки Німеччина	2
2	Тема 2. Кримінальний процес Французької республіки	2
3	Тема 3. Кримінальний процес Англії та Уельсу	4
4	Тема 4. Кримінальний процес Швейцарської Конфедерації	2
5	Тема 5. Кримінальний процес Республіки Білорусь	2

6	Тема 6. Співробітництво у кримінальних провадженнях між державами-членами ЄС та між державами-членами ЄС та третіми державами	4
	Разом	16

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (Денне)
1	Тема 1. Кримінальний процес Федеративної Республіки Німеччина	11
2	Тема 2. Кримінальний процес Французької республіки	11
3	Тема 3. Кримінальний процес Англії та Уельсу	9
4	Тема 4. Кримінальний процес Швейцарської Конфедерації	9
5	Тема 5. Кримінальний процес Республіки Білорусь	9
6	Тема 6. Співробітництво у кримінальних провадженнях між державами-членами ЄС та між державами-членами ЄС та третіми державами	9
	Разом	58

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю;
- забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного й пошукового характеру);
- а також методи, пов'язані з контролем за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, практичне заняття.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Методи проведення поточного контролю під час навчальних занять визначаються кафедрою і здійснюються шляхом усного (письмового) опитування студентів, проведення контрольних робіт, виконання завдань та вирішення задач із практичних проблем. Проміжний контроль здійснюється шляхом проведення модуля (модульний контроль). Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання шляхом проведення заліку.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Модуль 1.		Сума
T1-T3	T4-T6	100
50	50	

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

<i>Оцінка в балах</i>	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Визначення</i>	<i>За національною шкалою</i>
90 – 100	A	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>
81-89	B	<i>Дуже добре</i>	<i>Добре</i>
71-80	C	<i>Добре</i>	
61-70	D	<i>Задовільно</i>	<i>Задовільно</i>
51-60	E	<i>Достатньо</i>	
0-50	FX	<i>Незадовільно</i>	<i>Незадовільно</i>

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набути знання до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (дуже добре) - достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

51-60 балів (достатньо) – в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. 17 Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Студент має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.

0-50 балів (незадовільно) - не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- 1) Трефилов А.А. Уголовный процесс зарубежных стран. Том 1. 2-е изд. М.: Восход-А, 2019.
- 2) Войников В. В. Правовые основы пространства свободы, безопасности и правосудия Европейского Союза: дисс. ... докт. юрид. наук: 12.00.10. М., 2019. URL: <https://mgimo.ru/upload/diss/2019/voynikov-diss.pdf>.
- 3) Сучасний кримінальний процес країн Європи: монографія [В. В. Луцик, В. А. Савченко, В. І. Самарін та ін.] ; за ред. В. В. Луцика та В. І. Самаріна. – Харків : Право, 2018.
- 4) Головненков П., Спица Н. Уголовно-процессуальный кодекс Федеративной Республики Германия: Научно-практический комментарий и перевод текста закона. М.: МГЮА, 2012.
- 5) Молдован А.В. Кримінальний процес: Україна, ФРН, Франція, Англія, США. 2-ге вид. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010.
- 6) Кримінально-процесуальне право України: Підручник / За заг. ред. Ю.П. Аленіна. – Х.: ТОВ «Одісей», 2009. 816 с.
- 7) Емельянов С.Л., Коробкин А. З. Уголовный процесс. Общая часть : курс лекций. Гомель: учреждение образования «Белорусский торгово-экономический университет потребительской кооперации», 2014.
- 8) Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_004.
- 9) Кримінальний процес України, Республіки Польщі та ФРН: порівняльний аналіз : [навч. посібник] / Басай В. Д., Савченко В. А., Садова Т. В. – К.: Алерта, 2015.
- 10) Макбрайд Джеремі. Європейська конвенція з прав людини та кримінальний процес. К.: «К.І.С.», 2010. // URL: <http://nsj.gov.ua/files/documents/ECHR%20and%20Criminal%20procedure%20Mc%20Bride%20ukr.pdf>.
- 11) Уголовный процесс Франции / Барабанов П. К. М.: «Спутник +», 2016.
- 12) Уголовный процесс в Великобритании / Барабанов П. К. М.: «Спутник +», 2015.
- 13) Уголовный процесс ФРГ / Барабанов П. К. М.: «Спутник +», 2015.
- 14) Brown, Darryl K., Jenia I. Turner, ja Bettina Weisser. The Oxford Handbook of Criminal Process. New York: Oxford University Press, 2019.
- 15) Carrera, S.C., Mitsilegas, V., Stefan, M., & Giuffrida, F. (2018). Criminal Justice and Police Cooperation between the EU and the UK after Brexit: Towards a principle and trust-based partnership. CEPS Task Force Reports. pp. 51-52. URL: https://www.ceps.eu/system/files/TFR_EU-UK_Cooperation_Brexit_0.pdf.
- 16) Council Regulation (EU) 2017/1939 of 12 October 2017 implementing enhanced cooperation on the establishment of the European Public Prosecutor's Office ('the EPPO') // EUR-Lex. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L.2017.283.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2017:283:TOC>.
- 17) Criminal procedural laws across the European Union – A comparative analysis of selected main differences and the impact they have over the development of EU legislation. Sellier Elodie, Weyembergh Anne, 2018. URL: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604977/IPOL_STU\(2018\)604977_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604977/IPOL_STU(2018)604977_EN.pdf).
- 18) Directive 2014/41/EU of the European Parliament and of the Council of 3 April 2014 regarding the European Investigation Order in criminal matters // EUR-Lex. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014L0041>.
- 19) Hand book of European Criminal Procedure, Roberto E. Kostoris (ed.). Springer International publishing AG, 2018.
- 20) Holzhaecker R.L., Luif P. (2014) Introduction: Freedom, Security and Justice After Lisbon. In: Holzhaecker R., Luif P. (eds) Freedom, Security and Justice in the European Union. Springer, New York, NY. pp. 3-7. URL: <https://doi.org/10.1007/978-1-4614-7879-9>.

21) Guide on Article 5 of the European Convention on Human Rights (2018) – Right to liberty and security. Available at European Court of Human Rights: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_5_ENG.pdf.

22) Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights (2014)– Right to a fair trial (criminal limb). Available at European Court of Human Rights: http://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_criminal_ENG.pdf

23) Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights (2018)–Right to respect for private and family life, home and correspondence. Available at European Court of Human Rights: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_8_ENG.pdf.

24) Joint Investigation Teams Practical Guide // EUROJUST. URL: <http://www.eurojust.europa.eu/doclibrary/JITs/JITs%20framework/JITs%20Practical%20Guide/JIT-GUIDE-2017-EN.pdf>.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

Верховна Рада України

<http://www.rada.kiev.ua/>

Верховний Суд України

<http://www.scourt.gov.ua/>

Кабінет Міністрів України

<http://www.kmu.gov.ua/>

Міністерство юстиції України

<http://www.minjust.gov.ua/>

Інформаційно-пошукова системи по законодавству

"Ліга": <http://www.liga.kiev.ua/>

<http://www.nau.kiev.ua/>

<https://echr.coe.int/>

<http://www.eurojust.europa.eu/>– веб-сайт Євроюсту

<https://hudoc.echr.coe.int/>– база судових рішень Європейського суду з прав людини

<https://eur-lex.europa.eu/>– офіційний веб-сайт законодавства Європейського Союзу